

СХВАЛЕНО
педагогічною радою ЗДО №6
протокол № 4
від 22 лютого 2024р.

КОДЕКС
безпечного освітнього середовища
Закладу дошкільної освіти № 6 «Веселка»
Нетішинської міської ради

Вступ

Основним завданням закладу дошкільної освіти є створення безпечного освітнього середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Заклад дошкільної освіти створює простір для повноцінного розвитку здобувачів освіти. Для реалізації цього завдання необхідна атмосфера фізичного, соціального та психологічного комфорту всіх учасників освітнього процесу.

Безпечне освітнє середовище – це стан освітнього середовища, в якому наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному благополуччю дітей, педагогів і батьків, відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Головним правилом для усіх дій працівників закладу дошкільної освіти є необхідність діяти в інтересах дитини. Кожен працівник закладу дошкільної освіти повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятним.

Працівники закладу дошкільної освіти повинні діяти відповідно до чинного законодавства України та у межах своїх повноважень, дотримуючись таких принципів:

- взаєморозуміння;
- взаємоповага;
- дружня атмосфера;
- пріоритет прав людини;
- толерантність;
- постійний розвиток;
- активна життєва позиція;
- здоровий спосіб життя;
- людяність;
- порядність;
- повага до приватного життя.

Кодекс безпечного освітнього середовища закладу дошкільної освіти № 6 «Веселка» Нетішинської міської ради (далі КБОС) передбачає навчання здобувачів освіти, батьків, працівників закладу правил безпечної поведінки особистості, формування навичок уникнення потенційних ризиків та небезпек, безпечній взаємодії дітей і дорослих в освітньому процесі, захист дітей від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників закладу освіти), а також навичок подолання труднощів у житті.

Підґрунтям документу є матеріали Методичного посібника «Кодекс безпечного освітнього середовища», Київ 2018, МОН України, ВБО Український фонд «Благополуччя дітей». КБОС відповідає іншим правилам і процедурам, що вже застосовуються в закладі для захисту прав, благополуччя

учасників освітнього процесу та реалізується через розробку та запровадження закладом освіти критеріїв безпеки дітей та дорослих через знайомство з особливостями функціонування безпечного освітнього середовища. КБОС адресовано здобувачам дошкільної освіти, педагогам, батькам, персоналу закладу, які зобов'язані виконувати правила та дотримуватися положень.

Розділ I

Визначення термінів

1. Працівник закладу – особа, яка працює в закладі дошкільної освіти згідно з трудовою угодою або за контрактом.
2. Дитина – будь-яка особа віком до 6 (7) років.
3. Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.
4. Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини.
5. Насильство проти дитини розуміється, як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником закладу, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.
6. Особа, відповідальна за Інтернет – працівник закладу, призначений його керівником для контролю за користуванням дітьми мережею Інтернет на території закладу та їх безпеку під час такого користування.
7. Особа, відповідальна за реалізацію «Кодексу безпечного освітнього середовища» (далі – КБОС) – працівник закладу, призначений його керівником для контролю за її виконанням.
8. Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

Розділ II

Завдання КБОС

Основні завдання КБОС:

1. Визначення чинників ризику насильства проти дитини та реагування на них.
2. Визначення ризику «булінгу» та його видів; виявлення чинників, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу.
3. Відпрацювання системи узгоджених поглядів і уявлень педагогів, практичного психолога, батьків на освітнє середовище закладу освіти.
4. Обґрунтування умов організації безпечного освітнього середовища та вимог (критеріїв) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу.
5. Складення доступного алгоритму реагування та протидії булінгу.
6. Надання конкретних рекомендації працівникам, директору закладу, батькам щодо організації безпечного середовища в закладі освіти.

Розділ III

Визначення чинників ризику насильства проти дитини та реагування на них

1. Працівники закладу мають знати чинники ризику насильства проти дитини та звертати на них увагу в рамках посадових обов'язків.

2. Якщо виявлено чинники ризику, працівники закладу повинні повідомити про них батькам і надати їм інформацію про можливості отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.

3. Працівники повинні контролювати стан і благополуччя дитини.

Порядок реагування у випадках насильства проти дітей

Якщо працівник закладу підозрює, що дитина стала жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі вихователю-методисту, практичному психологу або керівнику закладу.

1. Вихователь-методист або практичний психолог викликає батьків або опікунів дитини, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.

2. Практичний психолог повинен підготувати опис ситуації дитини в закладі освіти та в родині на підставі своїх розмов з дитиною, вихователями та батьками і розробити план допомоги дитині.

3. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:

- вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини, у т.ч. повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;

- підтримка, яку заклад освіти повинен запропонувати дитині;

- направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

Окремі та складні випадки

1. У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством) директор повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити практичний психолог, вихователь, директор та інші працівники закладу, обізнані із ситуацією або добре знайомі з дитиною (надалі – група реагування).

2. Група реагування повинна підготувати план надання допомоги дитині, який відповідає вимогам та базується на матеріалах, підготовлених практичним психологом закладу, та іншій інформації, отриманої членами групи.

3. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або опікунам, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або законним представникам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

4. Вихователь повинен представити план надання допомоги дитині, її батькам або іншим законним представникам дитини, рекомендуючи співпрацю під час його виконання.

Вихователь повинен поінформувати батьків або опікунів дитини про обов'язок закладу повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи.

5. Після того, як вихователь поінформував батьків, директор повинен повідомити про можливий злочин прокуратурі, поліції або службу у справах дітей.

Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані у попередньому пункті.

6. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється батькам або іншим законним представникам дитини, але факт такого випадку не підтверджується, батьки або інші представники дитини мають отримати інформацію про це в письмовій формі. При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання).

7. Усі працівники закладу дошкільної освіти та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх посадових (робочих) обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

Розділ IV БУЛІНГ

4.1. Булінг (знущення, цькування, залякування) - це зарозуміла, образлива поведінка, пов'язана з дисбалансом влади, авторитету або сили.

4.2. Булінг проявляється у багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знущання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про когось (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, прийому їжі за обіднім столом, гра, заняття спортом чи громадська діяльність.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

Розділ V

Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти

1. Працівники закладу дошкільної освіти, батьки або особи, які їх замінюють, повинні обов'язково повідомити директора закладу дошкільної освіти про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

2. На ім'я директора закладу дошкільної освіти пишеться заява (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування).

3. Директор видає наказ про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб. Для прийняття рішення за результатами розслідування директор закладу дошкільної освіти створює наказом комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) та скликає її засідання.

4. До складу такої комісії входять педагогічні працівники (у тому числі практичний психолог), батьки постраждалого та булерів, директор та інші зацікавлені особи.

5. Рішення комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів комісії.

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти (відповідно до листа МОНУ від 29.01.2019 №1/11-881 "Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування) від 18.12.2018 №2657-VIII")

1. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, створеної у закладі дошкільної освіти з розгляду випадків булінгу, повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти.

2. Виконується рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти.

3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.

4. Визначаються відповідальні особи, причетні до булінгу (цькування) та накладаються адміністративні стягнення:

- цькування неповнолітнього карається штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами від 20 до 40 годин.

- така ж поведінка, вчинена групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, передбачає штраф від 100 до

200 неоподатковуваних мінімумів або громадськими роботами від 40 до 60 годин.

- булінг, вчинений малолітніми або неповнолітніми особами тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють.

Розділ VI

Принципи захисту особистих даних дитини

1. Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних».

2. Працівники закладу, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

3. Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством, та відповідні повноваження.

4. Працівники закладу мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх в рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою, призначеною, згідно з положеннями Закону України.

5. Працівник закладу може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

6. Працівник закладу не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації.

7. Працівники закладу не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

8. Працівники закладу не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник закладу вважає, що його висловлювання не записуються.

9. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу може мати розмову з представниками засобів масової інформації про дитину або її батьків або інших законних представників дитини за умови згоди на це батьків або інших законних представників дитини) у письмовій формі.

Принципи захисту зображень

1. Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, заклад освіти повинен захищати зображення дітей.

2. Працівники закладу не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис у приміщенні навчального закладу без попередньої згоди батьків або інших законних представників дитини (письмова форма).

3. Для отримання згоди батьків або інших законних представників дитини для фото, відеозйомки дитини працівник закладу освіти має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків або інших законних представників дитини без їх попередньої згоди.

4. Оприлюднення працівником закладу освіти зображення дитини у будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або інших законних представників дитини у письмовій формі.

Принципи доступу дітей до мережі інтернет

1. Надаючи дітям і дорослим доступ до мережі Інтернет, заклад зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку.

2. На території закладу дитина може мати доступ до мережі Інтернет під наглядом вихователя на заняттях з вивчення комп'ютера.

3. Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника закладу, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник закладу відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

4. Відповідальна особа має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, вона має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

Розділ VII

Моніторинг та контроль за дотриманням положень КБОС

1. Директор призначає уповноважену особу, відповідальну за контроль за реалізацією, загального моніторингу рівня виконання вимог КБОС.
2. Призначена особа відповідає за контроль за реалізацією КБОС, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до КБОС.
3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог КБОС працівниками закладу дошкільної освіти. Зразок анкети для проведення моніторингу наведено в Додатку.
4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники можуть надавати пропозиції стосовно внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення її вимог на території закладу дошкільної освіти.
5. На основі результатів анкет працівників закладу дошкільної освіти відповідальна особа, має підготувати звіт та передати його директору.
6. Враховуючи результати моніторингу, директор повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників закладу дошкільної освіти.

Функціональні обов'язки відповідального за моніторинг дотримання положень КБОС

1. Отримання повідомлень про ризики для дітей і реагування на них.
2. Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог КБОС та реагування на будь-які сигнали щодо його порушення. Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо (зразок додається). Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення його вимог на території закладу.
3. Надання пропозицій щодо внесення можливих змін у КБОС.
4. Підготовка звіту за результатами анкетування працівників закладу та подання його директору.
5. Враховуючи результати моніторингу, директор повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників:
 - консультування працівників щодо конкретних випадків порушення безпеки дитини;
 - роз'яснення у разі потреби батькам, надання інформації щодо їх змін;
 - інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки дитини (ризик, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція, соціальні служби.

Показники виконання вимог КБОС

1. Заклад дошкільної освіти запровадив та виконує КБОС.
2. У закладі дошкільної освіти запроваджено реалізацію КБОС, який містить принципи захисту дітей від насильства.
3. Стратегія і відповідні принципи захисту дітей дотримуються усіма учасниками освітнього процесу.
4. Стратегія захисту дітей визначає такі питання:
 - порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники закладу дошкільної освіти;
 - правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;
 - правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;
 - принципи безпечних відносин між працівниками та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.
5. Визначено особи, відповідальні за реалізацію Кодексу безпечного освітнього середовища - адміністрація закладу, вихователі, асистенти вихователів, практичний психолог, соціальний педагог, інструктор з фізкультури, вчитель-логопед, музичні керівники, керівник гуртка.

Заклад дошкільної освіти здійснює нагляд за працівниками для запобігання випадкам насильства проти дітей

1. Прийняття на роботу нових працівників із ознайомленням з їх біографічними даними і придатності для роботи з дітьми.
2. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці дітей або застосування насильства проти дітей працівниками закладу у закладі освіти завжди дотримуються вимог, зазначених у КБОС.

Заклад освіти проводить навчання своїх працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги у небезпечних ситуаціях

1. Усі працівники закладу дошкільної освіти ознайомлені з КБОС.
2. Усі працівники закладу дошкільної освіти знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).
3. Педагогічні працівники пройшли тренінгові навчання з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед дітей і реагування на них.
4. Працівники закладу дошкільної освіти мають доступ до інформації на сайті закладу освіти або інформаційних стендах про можливість отримання

допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які надають допомогу у надзвичайних ситуаціях.

Заклад дошкільної освіти проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства

1. На вебсайті закладу дошкільної освіти розміщена необхідна інформація щодо таких питань:

- виховання дітей без застосування насильства;
- захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;
- можливості для вдосконалення навичок виховання;
- контактні дані установ, які надають допомогу у складних життєвих ситуаціях.

2. Усі батьки ознайомлені з КБОС шляхом розміщення на вебсайті закладу дошкільної освіти.

У закладі дошкільної освіти навчають дітей, як захистити себе від усіх форм насильства

1. У закладі дошкільної освіти організовано заняття з питань прав людини та захисту від насильства і зловживань.

2. У закладі дошкільної освіти є навчальні матеріали для дітей з питань прав дитини, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки.

Заклад дошкільної освіти проводить моніторинг діяльності щодо створення безпечного освітнього середовища та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту дітей

1. Прийняті правила та процедури для захисту дітей переглядаються щонайменше 1 раз на півроку.

2. У рамках проведення контролю за дотриманням правил і представниками дітей.

3. Щорічно готується внутрішній звіт про виконання КБОС.

Розділ VIII

Заключні положення

1. КБОС стає чинним в день його оприлюднення.
2. Оприлюднення документа має відбуватися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам закладу дошкільної освіти через його розміщення на вебсайті.

Додаток

Анкета

«Моніторинг дотримання положень КБОС»

	Так	Ні
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС?		
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки дитини?		
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці дитини?		
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень Кодексу безпечного освітнього середовища іншими працівниками Вашого навчального закладу?		
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно Кодексу безпечного освітнього середовища?		